

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

YASA • Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev belirleyen kararına rağmen verilen görevsizlik kararının; yasa ve yonteme aykırılığı nedeniyle kaldırılması gerektiği hk.

ESAS NO : 1981/666

KARAR NO : 1982/450

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Selahattin Kargı

O L A Y : Yeni Genç İşçi Gazetesi'nin sorumlu yazı işleri müdürü olan sa-

nağın, aynı gazetenin 22-9-1978 günlü nüshasında yayınlanan yazılarla; milli duyguları zayıflatıcı nitelikte propoganda yaptığı ve devletin askeri kuvvetlerini tahkir ve tezyif ettiği ileri sürülerek Ankara C.Savcılığınca eylemine uyan TCK.nun 142/3-6., 159/1. ve 173/son.maddelerine göre cezalandırılması istemiyle kamu davası açılmış,

a-Ankara 3.Ağır Ceza Mahkemesi : 19-2-1979 gününde, 1979/20-43 sayı ile; suçun Sıkıyönetim ilânına neden olan eylemlerden bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş,

b-Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi: 21-4-1980 gününde, 1980/463 sayı ile; görevli Yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurmuş,

Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, 17-11-1980 gününde, 1980/295-407 sayı ile atılı suçun Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu, 1402 sayılı yasa'nın 2301 sayılı yasa ile değişik 13/a.maddesindeki üç aylık süre dışında işlenmekle beraber, aynı yasa'nın 13/b.maddesindeki bağlantı koşulunu içerdiği gerekçesiyle davada Askeri Yargı yeri görevli olduğundan, başvurunun reddine karar vermiştir.

c-Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi; Bu kez, 27-1-1981 gününde, 1980/463-1981/84 sayı ile; atılı suçun, Sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği, bağlantı koşulunu içermediği, 1402 sayılı yasa'da yapılan değişikliğe göre davada mahkemelerinin görevsiz bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece; Her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y. İsmet Ayer, Yaşar Çiftçioğlu, Hasan Çelikkale ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı 28-6-1982 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hâkimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askeri Yargıtay Başsavcılığının Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in yasa ve yonteme aykırı ~~biçimindeki~~ son görevsizlik kararının kaldırılması hakkında sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşü lüp düşünüldü.

Adli Yargı yerinin görevsizlik kararı üzerine, dosya kendisine gelen Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi, görevli Yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesine göre mahkememiz'e başvurmuş, mahkememiz Ceza Bölümü'nce de davada Askeri Yargı yerinin görevli olduğu saptanarak, Sıkıyönetim Askeri Mahkemesinin başvurusu reddedilip, görev konusu kesin olarak çözümlenmiştir.

Bir Yargı mercinin; Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurduktan ve hele bu başvuru celenip, sonuçta o Yargı yerinin görevli olduğu saptanarak, başvurunun reddine karar verildikten sonra, yüksek mahkemenin bu konudaki karara uyması yasa buyruğudur.

Anayasa'nın 142. ve 247 sayılı yasa'nın 1.maddesinde Adli, İdari ve Askeri Yargı mercileri arasında görev uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili bir Yüksek Mahkeme biçiminde yer alan hüküm, Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarının nitelik ve bağlayıcılığını simgelemektedir.28.madde de yer alan "İlgili Yargı mercileri ile bütün makam ve kuruluş ve kişiler mahkeme kararlarına uymak, geciktirmeksizin onları uygulamakla görevlidirler" biçimindeki hükümde kararların bağlayıcılığını açıkça ortaya koymaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görevi belirleyen kararından sonra, görev konusunu düzenleyen yasa değişiklikleri olmuşsa, görev sorunu kamu düzenine ilişkin olup, Yargılamanın her evresinde nazara alınacağından, bu değişikliklerin Yargı organlarınca gözönü edilmesi olağandır.

Ancak inceleme konusu olayda böyle bir durumun varlığından söz etmeye olanak yoktur.Zira Uyuşmazlık Mahkemesi'nce, görevli Yargı yerini belirleyen kararda,Sıkıyönetim Mahkemelerinin görevlerini belirleyen 1402 sayılı yasa'nın 13.maddesinde,2301 sayılı yasa ile yapılan değişiklikler nazara alınmıştır.Şu hale göre kesin ve bağlayıcı nitelikte bu kararın yeniden gözden geçirilmesi sonucunu doğuracak biçimde verilen Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinin son görevsizlik kararında yasa'ya aykırı düşmektedir.

Bu nedenle, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesinin 27-1-1981 günlü,1980/463-1981/84 sayılı görevsizlik kararının yasa ve yöneme aykırılığı nedeniyle kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre, Askeri Yargı yerinde görülmesine,Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesinin 27-1-1981 günlü, 1980/463-1981/84 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 28-6-1982 gününde kesin olarak oy birliğiyle karar verildi.

Başkan
Kenan Terzioğlu

K. Terzioğlu

Uye

İsmail Oğuz

İsmail Oğuz

Uye

Nevzat Doğan

Nevzat Doğan

Uye

Y.İsmet Ayer

Y.İsmet Ayer

Uye

Yaşar Çiftioğlu

Yaşar Çiftioğlu

Uye

Hasan Çelikkale

Hasan Çelikkale

Uye

Nail Yücel

Nail Yücel

268